

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Lenky Kaniové a soudců JUDr. Josefa Baxy a JUDr. Ivo Pospíšila v právní věci žalobkyně: **T. N. L.**, zast. Mgr. Petrem Václavkem, advokátem se sídlem Opletalova 1417/25, Praha 1, proti žalované: **Komise pro rozhodování ve věcech pobytu cizinců**, se sídlem nám. Hrdinů 1634/3, Praha 4, o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 11. 1. 2018, č. j. MV-134974-4/SO-2017, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 22. 3. 2021, č. j. 5 A 58/2018-36,

t a k t o :

- I. Rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 22. 3. 2021, č. j. 5 A 58/2018-36, **se zrušuje.**
- II. Rozhodnutí Komise pro rozhodování ve věcech pobytu cizinců ze dne 11. 1. 2018, č. j. MV-134974-4/SO-2017, **se zrušuje** a věc **se vrací** žalované k dalšímu řízení.
- III. Žalovaná **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o žalobě ani kasační stížnosti.
- IV. Žalovaná je **povinná** uhradit žalobkyni k rukám jejího zástupce Mgr. Petra Václavka, advokáta se sídlem Opletalova 1417/25, Praha 1, na náhradě nákladů řízení částku ve výši 24.456 Kč, a to do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

[1] Žalobkyně podala dne 24. 3. 2016 u Ministerstva vnitra, Odboru azylové a migrační politiky (dále jen „ministerstvo“) žádost o povolení k trvalému pobytu na území ČR podle § 87h odst. 1 písm. b) zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky (dále jen „zákon o pobytu cizinců“).

[2] Rozhodnutím ze dne 3. 10. 2016, č. j. OAM-4486-24/TP-2016, ministerstvo žádost žalobkyně zamítlo. Žalovaná následně citované rozhodnutí zrušila, a to rozhodnutím ze dne 9. 5. 2017, č. j. MV-35741-4/SO-2017, neboť shledala, že ministerstvo na věc aplikovalo nesprávné ustanovení zákona.

[3] Rozhodnutím ze dne 3. 10. 2017, č. j. OAM-4486-35/TP-2016 (dále jen „prvostupňové rozhodnutí“) ministerstvo žádost žalobkyně opětovně zamítlo, neboť žalobkyně odmítla v řízení vypovídat (§ 87k odst. 1 písm. f) zákona o pobytu cizinců (v rozhodném znění)]. Odvolání proti prvostupňovému rozhodnutí žalovaná rozhodnutím ze dne 11. 1. 2018, č. j. MV-134974-4/SO-2017 (dále jen „napadené rozhodnutí“), zamítla.

II. Rozsudek městského soudu

[4] Proti rozhodnutí žalované se žalobkyně bránila správní žalobou, kterou Městský soud v Praze (dále jen „městský soud“) v záhlaví specifikovaným rozsudkem zamítl.

[5] Napadené rozhodnutí shledal soud přezkoumatelným a zákonným. Odkázal na judikaturu vztahující se k problematice možnosti odepření výpovědi a zdůraznil, že v daném případě se žalobkyně žádných relevantních důvodů nedovolávala a pouze uváděla, že jí není příjemné vzpomínat na otce svého syna. Tím, že žalobkyně odmítla při výslechu odpovédět na sadu otázek ohledně otce svého syna, znemožnila ministerstvu zjistit skutkový stav a neposkytla mu v řízení o žádosti potřebnou součinnost. Vzhledem k tomu, že ministerstvu vznikly pochybnosti ohledně toho, zda se v případě syna žalobkyně nejednalo o účelové otcovství, představovala pro něj výpověď žalobkyně cenný zdroj informací. Proto bylo v případě odmítnutí výpovědi na místě žádost o povolení k trvalému pobytu zamítnout. Přitom není podstatné, zda žalobkyně odmítla vypovídat *en bloc*, nebo jen k některým otázkám.

[6] K tvrzení žalobkyně, že se správní orgány nezabývaly přiměřeností rozhodnutí, odkázal soud na judikaturu Nejvyššího správního soudu a dovodil, že v případě žádosti žalobkyně zákon nestanoví povinnost zkoumat přiměřenost dopadů jejího zamítnutí. Přehlédnout nelze ani skutečnost, že žalobkyně má možnost využít jiných forem pobytových oprávnění, než je povolení k trvalému pobytu, které představuje nejvyšší pobytový status.

III. Obsah kasační stížnosti

[7] Proti rozsudku městského soudu brojí žalobkyně (stěžovatelka) kasační stížností z důvodů podle § 103 odst. 1 písm. b) a d) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“).

[8] Namítá, že žalovaný v rozporu s obsahem správního spisu dovodil neexistenci závažných důvodů pro odmítnutí výpovědi. Tuto zjevnou vadu městský soud přehlédl a nezákonné rozhodnutí aproboval.

[9] Stěžovatelka je státní příslušnicí Vietnamu a pro neznalost českého jazyka proběhl výslech za přítomnosti tlumočnicka. Stěžovatelka byla před výpovědí poučena o právech a povinnostech, avšak s ohledem na rozsah poučení (cca 2/3 strany) a jazykovou bariéru je nereálné, aby si jej přesně zapamatovala. V průběhu výslechu využila svého práva

nevypovídat ve smyslu čl. 37 odst. 1 Listiny základních práv a svobod, neboť uvedla „*Nechci o tom mluvit*“ nebo „*Nechci vypovídat*“. Tento záměr v závěru výpovědi stvrdil svým prohlášením zástupce stěžovatelky. Stěžovatelka tedy byla přesvědčená, že využila svého práva nevypovídat. Ministerstvo postupovalo v rozporu se základními zásadami činnosti správních orgánů, neboť ji neinformovalo, že v důsledku odepření výpovědi její žádost zamítne. Přehlédnout nelze ani skutečnost, že s výjimkou několika otázek stěžovatelka na všechny dotazy odpověděla a ohledně synova otce sdělila veškeré podstatné skutečnosti. Další podrobnosti si již s ohledem na časový odstup nevybavila.

[10] Stěžovatelka dále považuje rozsudek městského soudu za nepřezkoumatelný pro nedostatek důvodů. Soud totiž vůbec neodůvodnil svůj závěr, že ministerstvu vznikly pochybnosti ohledně účelovosti otcovství. Ze správního spisu takový závěr nevyplývá. Stěžovatelka v průběhu výslechu vypověděla, že pan K. je otcem jejího syna. Ostatní otázky považuje za nadbytečné a nepřiměřeně zasahující do jejího soukromí, neboť v současné době již není pan K. součástí jejího života (ani života jejího syna). To je ostatně patrné i ze skutečnosti, že se na předvolání nedostavil k výslechu. Stěžovatelka rovněž odkazuje na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 13. 4. 2010, č. j. 1 As 23/2010 - 77, s tím, že v daném případě neexistoval žádný důvod pro provedení výslechu, neboť ze spisu nevyplývají žádné pochybnosti o pravdivosti skutečností uvedených v žádosti.

[11] Závěrem stěžovatelka namítá, že správní orgány neposoudily dopad rozhodnutí do jejího soukromého a rodinného života podle § 174a zákona o pobytu cizinců. Upozorňuje na aplikační přednost čl. 8 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod (dále jen „Úmluva“), k čemuž odkázala na judikaturu Nejvyššího správního soudu (rozsudky ze dne 25. 5. 2016, č. j. 1 Azs 81/2016, ze dne 31. 5. 2018, č. j. 5 Azs 46/2016-53, a ze dne 16. 5. 2019, č. j. 9 Azs 24/2019-27). Stěžovatelka žije v ČR již 15 let, a to s oběma svými syny, které vychovává. Nezletilé děti jsou s ohledem na věk odkázány na její péči. V ČR prožily celý svůj dosavadní život, navštěvují zde školy a mají zde sociální kontakty. Za těchto okolností by představovalo odcestování stěžovatelky zásah do práv jejich dětí, přičemž po nich nelze ani spravedlivě požadovat, aby opustily ČR spolu s ní. V této souvislosti připomíná, že podle Úmluvy o právech dítěte by měl zájem dítěte představovat přední hledisko činnosti správních orgánů.

[12] Stěžovatelka tedy navrhuje, aby Nejvyšší správní soud zrušil napadený rozsudek a věc vrátil městskému soudu k dalšímu řízení.

[13] Žalovaná ve vyjádření ke kasační stížnosti odkázala na obsah napadeného rozsudku a rozhodnutí správních orgánů obou stupňů, s jejichž obsahem se plně ztotožňuje.

IV. Posouzení věci Nejvyšším správním soudem

[14] Nejvyšší správní soud nejprve hodnotil, zda jsou splněny podmínky řízení. Dospěl k závěru, že kasační stížnost má požadované náležitosti a je projednatelná. Důvodnost kasační stížnosti posoudil v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.); neshledal přitom vady, jimiž by se musel zabývat i bez návrhu.

[15] Kasační stížnost je důvodná.

[16] Nejvyšší správní soud se nejprve zabýval tvrzením stěžovatelky stran nepřezkoumatelnosti rozsudku městského soudu. Z ustálené judikatury vyplývá, že nepřezkoumatelnost pro nedostatek důvodů je dána především tehdy, založil-li soud rozhodovací důvody o skutečnosti v řízení nezjišťované, případně zjištěné v rozporu se zákonem (např. rozsudek ze dne 4. 12. 2003, č. j. 2 Ads 58/2003-75, č. 133/2004 Sb. NSS), nebo pokud zcela opomenul vypořádat některou z námitek uplatněných v žalobě (např. rozsudek ze dne 18. 10. 2005, č. j. 1 Afs 135/2004-73, č. 787/2006 Sb. NSS, či ze dne 8. 4. 2004, č. j. 4 Azs 27/2004-74). Nepřezkoumatelný pro nedostatek důvodů je i takový rozsudek, z něhož není zřejmé, jakými úvahami se soud řídil při naplňování zásady volného hodnocení důkazů či utváření závěru o skutkovém stavu, z jakého důvodu nepovažoval za důvodnou právní argumentaci žalobce a proč podřadil popsany skutkový stav pod zvolené právní normy (rozsudek ze dne 29. 7. 2004, č. j. 4 As 5/2003-52).

[17] V nyní posuzované věci nicméně Nejvyšší správní soud žádnou takovou vadu napadeného rozsudku neshledal. Městský soud vypořádal všechny žalobní námitky stěžovatelky, přičemž z odůvodnění rozsudku je seznatelné, jakými úvahami byl při rozhodování věci veden a proč považoval žalobní námitky za nedůvodné. Považuje-li stěžovatelka za nepřezkoumatelný závěr městského soudu, že důvodem provedení výslechu byly pochybnosti o otcovství syna stěžovatelky (resp. zda se nejedná o otcovství účelové), ani tomuto tvrzení Nejvyšší správní soud nepřisvědčil. Městský soud uvedenou tezi nikterak blíže nerozvedl, jelikož ji nepovažoval za spornou. Ze správního spisu tato skutečnost vyplývá zcela jednoznačně a i ministerstvo ji v prvostupňovém rozhodnutí uvedlo jako jeden z důvodů k provedení výslechu stěžovatelky (v podrobnostech viz níže). Námitka nepřezkoumatelnosti napadeného rozsudku je proto nedůvodná.

[18] V další části kasační stížnosti stěžovatelka označila za nezákonný postup ministerstva (následně aprobovaný žalovanou) spočívající v zamítnutí žádosti o povolení k trvalému pobytu z důvodu odmítnutí výpovědi. V této souvislosti namítá, že využila svého práva nevypovídat, zaručeného Listinou základních práv a svobod. Současně má za to, že nebyly vůbec splněny podmínky pro provedení výslechu.

[19] Podle § 87h odst. 1 písm. b) zákona o pobytu cizinců (v rozhodném znění) „[m]inisterstvo vydá rodinnému příslušníkovi občana Evropské unie na jeho žádost povolení k trvalému pobytu po 2 letech jeho nepřetržitému přechodnému pobytu na území, pokud je nejméně 1 rok rodinným příslušníkem státního občana České republiky, který je na území přihlášen k trvalému pobytu, nebo rodinným příslušníkem občana jiného členského státu Evropské unie, kterému bylo vydáno povolení k trvalému pobytu na území[.]“

[20] Podle § 87k odst. 1 písm. f) zákona o pobytu cizinců (v rozhodném znění) „[m]inisterstvo žádost o povolení k trvalému pobytu zamítne, jestliže se žadatel bez vážného důvodu nedostaví k výslechu (§ 169 odst. 2), odmítne vypovídat nebo ve výpovědi uvede nepravdivé skutečnosti[.]“

[21] Podle § 169 odst. 2 zákona o pobytu cizinců (v rozhodném znění) platí, že „[s]právní orgán je oprávněn vyslechnout účastníka řízení, je-li to nezbytné pro zjištění skutečného stavu věci, zejména pro posouzení, zda se nejedná o obcházení tohoto zákona cizincem s cílem získat oprávnění k pobytu na území, zejména zda účelově neuzavřel manželství nebo zda jeho účelově prohlášeným souhlasem nebylo určeno otcovství. Účastník řízení je povinen vypovídat pravdivě

a nesmí nic zamlčet. Správní orgán účastníka řízení před výsledkem poučí o důsledcích odmítnutí výpovědi a nepravdivé nebo neúplné výpovědi.“

[22] Pokud se jedná o podmínky, za nichž může správní orgán přikročit k výsledku cizince, Nejvyšší správní soud se jimi podrobně zabýval v rozsudku ze dne 13. 4. 2010, č. j. 1 As 23/2010-77. V citovaném rozsudku dovodil, že k výsledku nemůže správní orgán přikročit bez dalšího, aniž by měl určité pochybnosti o správnosti a věrohodnosti údajů uváděných cizincem v žádosti o vydání povolení k pobytu či v překládaných dokladech. Provedení výsledku přitom musí správní orgán náležitě odůvodnit.

[23] V nyní posuzované věci těmito požadavkům správní orgány dostaly. Ministerstvo provedení výsledku odůvodnilo jednak nutností ověřit skutečný pobyt stěžovatelky (v místě uváděného pobytu ji příslušný odbor cizinecké policie nenalezl) a dále s ohledem na možný účelový zápis otce do rodného listu syna stěžovatelky. Pokud se jedná o druhý důvod, je pravdou, že ministerstvo se k němu blíže vyjádřilo pouze v původním rozhodnutí ze dne 3. 10. 2016, č. j. OAM-4486-24/TP-2016, které žalovaná následně zrušila (avšak ze zcela jiných než nyní namítaných důvodů). Konkrétně uvedlo, že pan J. K. je zapsaný jako otec u více dětí vietnamského jména, což si ověřil výpisem z Registru obyvatel. Odkazovaný výpis, jakož i původní rozhodnutí jsou obsahem správního spisu. Postup spočívající v provedení výsledku stěžovatelky tedy nalézá oporu ve spise, neboť ministerstvu vznikly důvodné pochybnosti ohledně údajů uváděných stěžovatelkou, jakož i podezření, že došlo k obcházení zákona o pobytu cizinců za účelem získání pobytového oprávnění. Nejvyšší správní soud proto dospěl ve shodě s městským soudem k závěru, že v posuzované věci byly splněny podmínky pro provedení výsledku stěžovatelky za účelem odstranění vzniklých pochybností.

[24] Pokud se jedná o námitku týkající se odmítnutí výpovědi, o té soud uvažil následovně. Ze správního spisu je patrné, že ministerstvo položilo stěžovatelce v průběhu výsledku provedeného dne 3. 8. 2016 sadu otázek týkajících se otce jejího syna N. T. K., nar. X. Dotazy se týkaly především okolností jejího seznámení s panem K., jejich vztahu, či vztahu pana K. se synem. Stěžovatelka na otázky odpovídala vyhýbavě. Zprvu uváděla, že si podrobnosti s ohledem na časový odstup nevybavuje, na další otázky pak odmítla odpovědět zcela s tím, že „neví“, o těchto věcech „nechce mluvit“, či že se „jedná o její soukromou věc“. Výsledku byl přítomen rovněž zmocněný zástupce stěžovatelky, který v závěru uvedl, že stěžovatelka při výpovědích ohledně pana K. „zcela v souladu s poučením odmítla vypovídat a využila svého práva v souladu s předpisy ČR“.

[25] Stěžovatelka v kasační stížnosti namítá, že využila svého práva garantovaného čl. 37 odst. 1 Listiny základních práv a svobod, podle něhož má každý právo „odepřít výpověď, jestliže by jí způsobil nebezpečí trestního stíhání sobě nebo osobě blízké.“ S tímto tvrzením se však Nejvyšší správní soud neztotožňuje. Z výpovědi stěžovatelky v průběhu provedeného výsledku nic nenasvědčovalo tomu, že by při neposkytnutí odpovědí na dotazy ohledně pana K. využila svého práva nevypovídat. Stěžovatelka zmiňovala pouze svoji neochotu o věcech hovořit, jelikož jí to není příjemné, jedná se o její soukromou věc, popřípadě si již k věci nic nepamatuje. Na této skutečnosti nemůže nic změnit ani povšechné prohlášení jejího zástupce v závěru výsledku.

[26] Nejvyšší správní soud zdůrazňuje, že odmítnutí výpovědi je možné pouze z vážných důvodů předvídaných zákonem, respektive Listinou základních práv a svobod. Předpokladem odeprání výpovědi je přitom skutečnost, že účastník řízení tak činí vědomě a z důvodu existence některého z takových důvodů. Možnost odeprání výpovědi tedy nelze vykládat natolik široce, aby se jí mohl účastník zaštitit, kdykoliv mu není pohodlné se k věcem vyjadřovat. Právě o takovou situaci se přitom zjevně jednalo v nyní posuzované věci.

[27] Soud se neztotožňuje ani s tvrzením stěžovatelky, že odpověděla na všechny podstatné dotazy, přičemž zcela postačuje, když ohledně pana K. potvrdila, že se jedná o otce jejího syna. Ze správního spisu jednoznačně vyplývá, že právě pochybnosti o otcovství pana K. představovaly jeden z hlavních důvodů předvolání stěžovatelky k výsledku. Tyto pochybnosti ostatně prohloubily i prvotní odpovědi stěžovatelky v průběhu výsledku, neboť stěžovatelka si ohledně otce svého syna nevzpomněla na žádné podrobnější informace než, že se s ním seznámila v České Lípě a jednalo se o muže střední postavy. Následně pak již odmítla k věci vypovídat. V této souvislosti soud připomíná, že obcházení zákona za účelem získání povolení k pobytu (včetně účelového prohlášení otcovství) představuje důvod pro zamítnutí žádosti o povolení k trvalému pobytu. Výpověď stěžovatelky k okolnostem jejího vztahu s panem K. tedy měla zcela zásadní význam pro zjištění skutkového stavu, a pokud ji stěžovatelka odmítla bez vážného důvodu poskytnout, bylo na místě její žádost podle § 87k odst. 1 písm. f) zákona o pobytu cizinců zamítnout.

[28] V neposlední řadě soud v této souvislosti nepřisvědčil ani námitce, že stěžovatelce se nedostalo náležitého poučení, či že nebylo v jejích možnostech si ho podrobně zapamatovat. Z protokolu o výsledku se podává, že ministerstvo stěžovatelku poučilo o jejích právech a povinnostech, včetně skutečnosti, že odmítnutí výpovědi představuje důvod pro zamítnutí žádosti. Poučení stěžovatelka v závěru podepsala, čímž stvrdila, že jeho obsahu porozuměla. Nejvyšší správní soud souhlasí, že po stěžovatelce nelze spravedlivě požadovat, aby v případě odeprání výpovědi doslovně zopakovala znění poučení. Z jejího projevu vůle by však mělo být patrné, že jejím úmyslem je odeprít výpověď ze zákonem stanovených důvodů. Takový úmysl však, jak soud podrobněji rozebral v bodech [24] - [27], v posuzované věci stěžovatelka nevyjádřila. Přehlédnout nelze ani skutečnost, že stěžovatelka byla i ve správním řízení zastoupena advokátem, přičemž její zástupce byl výsledku přítomen. Za takové situace se lze jen stěží dovolávat stěžovatelčina nedostatečného právního povědomí. I tuto sérii námitek tedy shledal Nejvyšší správní soud nedůvodnou.

[29] Závěrem se soud zabýval problematikou posuzování přiměřenosti dopadu napadeného rozhodnutí žalované, potažmo prvostupňového rozhodnutí, do soukromého a rodinného života stěžovatelky. Ze správního spisu je zřejmé, že stěžovatelka tuto námitku vznesla již v odvolání proti prvostupňovému rozhodnutí, v němž poukazovala zejména na skutečnost, že je matkou českého občana, s nímž od jeho narození žije na území ČR. Žalovaná se tvrzeným zásahem do soukromého a rodinného života nezabývala, neboť shledala, že v řízení o udělení povolení k trvalému pobytu není takový postup nezbytný. Zákon o pobytu cizinců totiž v tomto případě povinnost posuzování přiměřenosti dopadů rozhodnutí nestanoví. Tyto závěry posvětil rovněž městský soud, který odkázal na

rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 1. 2017, č. j. 9 Azs 288/2016-30, a ze dne 23. 3. 2017, č. j. 10 Azs 249/2016-74.

[30] Úvahy žalované a městského soudu však nejsou správné. Jakkoliv městským soudem citovaná rozhodnutí mohou k uvedenému výkladu svádět, pozdější judikatura jejich závěry upřesnila. V dalších rozhodnutích přitom Nejvyšší správní soud zdůraznil, že pokud zákon o pobytu cizinců u některých rozhodnutí výslovně nestanoví povinnost zkoumat přiměřenost rozhodnutí, znamená to pouze tolik, že zákonodárce typově vyhodnotil dopady takových rozhodnutí do soukromého a rodinného života jako malé, až zanedbatelné (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 3. 2018, č. j. 6 Azs 422/2017-29). Nelze však současně ztrácet ze zřetele, že Česká republika je smluvní stranou Úmluvy, jejíž čl. 8 zavazuje smluvní státy k respektu vůči soukromému a rodinnému životu každého jednotlivce. Povinnost zvážit přiměřenost dopadu každého rozhodnutí do těchto práv tak vyplývá přímo z Úmluvy (např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 8. 2015, č. j. 6 Azs 96/2015-30, ze dne 25. 5. 2016, č. j. 1 Azs 81/2016 - 33, či ze dne 20. 9. 2018, č. j. 10 Azs 127/2018-30). Čl. 8 Úmluvy je přímo aplikovatelný a má přednost před zákonem. Z toho vyplývá, že pokud účastník v řízení vznese konkrétní námitku ohledně nepřiměřenosti zásahu do jeho soukromého a rodinného života, musí se s ní správní orgány vypořádat bez ohledu na to, zda zákon o pobytu cizinců v dotčeném řízení posouzení přiměřenosti ve smyslu § 174a uvedeného zákona vyžaduje či nikoliv (např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 5. 2018, č. j. 5 Azs 46/2016-53, či ze dne 19. 12. 2019, č. j. 10 Azs 263/2019-30).

[31] Použitelnost shora citované judikatury na řízení o povolení k trvalému pobytu Nejvyšší správní soud potvrdil v rozsudku ze dne 16. 5. 2019, č. j. 9 Azs 24/2019-27, v němž zdůraznil, že otázka „*charakteru pobytového oprávnění, tedy zda se jedná o pobyt přechodný či trvalý, nemá na přímou aplikovatelnost čl. 8 Úmluvy, resp. na povinnost zabývat se přiměřeností rozhodnutí, žádný vliv*“ (obdobně též rozsudek ze dne 25. 7. 2019, č. j. 6 Azs 349/2018-19).

[32] V neposlední řadě nelze přehlédnout ani stěžovatelkou odkazovaný čl. 3 Úmluvy o právech dítěte, podle něhož by primárním hlediskem při jakékoli činnosti orgánů veřejné moci týkající se dětí měl být nejlepší zájem dítěte. Uvedenou zásadu integroval Evropský soud pro lidská práva (dále jen „ESLP“) i do své judikatury k čl. 8 Úmluvy, jak vyplývá např. z rozsudku velkého senátu ESLP ze dne 6. července 2010, *Neulinger a Shuruk proti Švýcarsku*, stížnost č. 41615/07, bod 135. Zásada nejlepšího zájmu dítěte přitom neznamená, že je nezbytné přijmout všechny děti, kterým by se lépe žilo ve smluvním státě Úmluvy, nicméně správní orgány i soudy smluvních stran musí přiznat tomuto zájmu rozhodující význam. Rozpor s čl. 8 Úmluvy tedy nastane především za situace, kdy odůvodnění vnitrostátních rozhodnutí neobsahují dostatečné individuální posouzení protichůdných zájmů, včetně nejlepšího zájmu dítěte tak, aby mezi nimi bylo možné dosáhnout spravedlivé rovnováhy (viz např. rozsudek ESLP ze dne 8. listopadu 2016, *El Ghatet proti Švýcarsku*, stížnost č. 56971/10, zejména body 46-47).

[33] V nyní projednávané věci si tedy žalovaná počínala nezákonně, neboť navzdory konkrétní odvolací námitce stěžovatelky neposuzovala přiměřenost rozhodnutí, pokud se jedná o zásah do jejího soukromého a rodinného života. Vzhledem k tomu, že stěžovatelka žije v ČR dlouhodobě, a to se svým synem, který je občanem ČR a žije zde od narození,

nelze nepřiměřenost zásahu do jejího soukromého a rodinného *a priori* vyloučit, a bylo tedy povinností žalované, aby se touto otázkou zabývala.

[34] Z tohoto důvodu bylo na městském soudu, aby napadené rozhodnutí zrušil. Pokud tak neučinil, představuje tato skutečnost důvod pro zrušení rozsudku podle § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. Vzhledem k tomu, že již v řízení před městským soudem existovaly důvody pro zrušení napadeného rozhodnutí žalované, přikročil Nejvyšší správní soud bez dalšího i k jeho zrušení.

V. Závěr a náklady řízení

[35] Nejvyšší správní soud shledal kasační stížnost důvodnou, a proto rozsudek městského soudu zrušil (§ 110 odst. 1 s. ř. s.) a současně za použití § 110 odst. 2 písm. a) s. ř. s. zrušil i napadené rozhodnutí a věc vrátil žalované k dalšímu řízení (§ 78 odst. 3 a 4 s. ř. s.). Žalovaná je vázána právním názorem vysloveným Nejvyšším správním soudem v tomto zrušujícím rozhodnutí (§ 110 odst. 2 s. ř. s. ve spojení s § 78 odst. 5 s. ř. s.)

[36] Nejvyšší správní soud je soudem, který o věci rozhodl jako poslední, proto musí určit náhradu nákladů soudního řízení. Ve vztahu k výsledku celého soudního řízení je pak nutno posuzovat procesní úspěšnost účastníků řízení. Podle § 60 odst. 1 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. má úspěšný účastník právo na náhradu důvodně vynaložených nákladů proti účastníkovi řízení, který úspěch ve věci neměl. Ve věci měla úspěch stěžovatelka, pročež jí Nejvyšší správní soud přiznal náhradu nákladů řízení.

[37] Náklady řízení spočívají v první řadě v náhradě za zaplacený soudní poplatek ve výši 3.000 Kč v řízení o žalobě a 5.000 Kč v řízení o kasační stížnosti.

[38] Stěžovatelka byla v průběhu soudního řízení zastoupena na základě plné moci advokátem Mgr. Petrem Václavkem, který učinil v řízení o žalobě tři úkony právní služby spočívající v převzetí a přípravě zastoupení, sepsání žaloby a účasti při ústním jednání (§ 11 odst. 1 písm. a), d) a g) vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif). V řízení o kasační stížnosti pak učinil advokát jeden úkon právní služby spočívající v sepsu a podání kasační stížnosti (§ 11 odst. 1 písm. d) advokátního tarifu]. Za tyto úkony náleží dohromady odměna ve výši 4 x 3.100 Kč (§ 7, § 9 odst. 4 písm. d) advokátního tarifu], a paušální částka ve výši 4 x 300 Kč (§ 13 odst. 4 advokátního tarifu). Vzhledem tomu, že uvedený advokát je plátcem DPH, zvýšil soud částku odměny o příslušnou daň. Celková výše odměny činí 16.456 Kč. S připočtením náhrady za zaplacené soudní poplatky proto stěžovatelce náleží náhrada nákladů řízení ve výši 24.456 Kč.

Poučení: Proti tomuto rozhodnutí **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 22. července 2021

JUDr. Lenka Kaniová
předsedkyně senátu

